

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Viktorija BEREZENKO
Mariia SHUTOVA
Yaroslava GNEZDILOVA

**CONTRASTIVE GRAMMAR
OF ENGLISH AND UKRAINIAN. PRACTICE**

MANUAL
for Higher Education Institutions
that Carry Out Educational Activities
at the First (Bachelor) Level
For Part-Time Students
of Higher Education in the Specialty 035 Philology

KYIV – 2023

Рекомендовано до друку вченою радою
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол № 9 від 20 грудня 2023 року)

Рецензенти:

Наталія СТЕФАНОВА	доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології та філософії мови Київського національного лінгвістичного університету
Олег ДЕМЕНЧУК	доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романо-германської філології факультету іноземної філології Рівненського державного гуманітарного університету
Наталія ІВАНИЦЬКА	доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Вінницького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

BEREZENKO, V.; SHUTOVA, M. & GNEZDILOVA, Ya.(2023).

Contrastive Grammar of English and Ukrainian. Practice: MANUAL for Higher Education Institutions that Carry Out Educational Activities at the First (Bachelor) Level for part-time students of Higher Education in the Specialty 035 Philology. Kyiv: KNLU Publishing House, 2023, 58 p.

Навчальний посібник “Contrastive Grammar of English and Ukrainian. Practice” підготовлений відповідно до робочої програми із зіставної граматики англійської та української мов й спрямований на формування знань, умінь та навичок у межах вимог чинної програми. Навчальний посібник містить плани й завдання до семінарських завдань, питання для семестрового контролю, вправи для самостійної роботи.

Навчальний посібник призначений для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання зі спеціальності 035 Філологія.

ЗМІСТ

ВСТУП.	4
СИЛАБУС	5
Анотація навчальної дисципліни	5
Передумови до вивчення навчальної дисципліни	6
Мета вивчення дисципліни	7
Компетентності, які студент набуде в результаті навчання	8
Результати навчання з дисципліни	9
Система оцінювання результатів навчання	10
Політика курсу	14
Рекомендована література	15
Теми лекційних занять	18
Теми семінарських занять	18
Теми для самостійної роботи	19
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ- ЗАОЧНИКІВ	21
Самостійна робота	21
Зразки оформлення літератури	22
Аудиторна робота	24
Виконання і перевірка МКР	25
Підсумковий контроль і підсумкова оцінка	28
Зразок екзаменаційного білета	28
ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРІВ	32
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	34
ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	42
Тексти для аналізу	49
Зразок модульної контрольної роботи	54
ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ	58
Список використаних джерел	61

ВСТУП

“Зіставна граматики англійської та української мов” посідає важливе місце в системі підготовки майбутніх філологів. Посібник покликаний сприяти науково обгрунтованому засвоєнню ізоморфних та аломорфних явищ англійської та української мов з метою координації навчального процесу та перевірки знань і практичних навичок студентів.

На **меті курсу** – доповнити й систематизувати набуті раніше знання та навички аналізу фонетичних, граматичних, лексичних та синтаксичних процесів і явищ в англійській та українській мовах, навчити студентів основним принципам та закономірностям розрізнення граматичної будови сучасної англійської та української мов в аспекті їх структури та функціонування розвинути у студентів уміння використовувати знання з зіставної граматики англійської та української мов при аналізі мовних явищ у практичному викладанні англійської мови, розвинути у студентів уміння працювати з науковою лінгвістичною літературою та знаходити інформацію, що може бути використана для аналізу мовних явищ та процесів у викладацькій практиці.

Для здійснення означеної мети в посібнику передбачається низка завдань для опанування базових теоретичних питань з акцентом на здійсненні порівняльного аналізу лінгвістичних одиниць в, лексичній, морфологічній та синтаксичній системах англійської та української мов.

Основне завдання посібника – забезпечити студентів необхідними навчально-методичними матеріалами для якісного опанування основних теоретичних знань про граматичну будову сучасної англійської та української мов з використанням сучасних лінгвістичних теорій. Навчально-методичний комплекс призначений для підготовки студентів до семінарських занять і вміщує плани з питаннями, винесеними на розгляд, перевірочні запитання та завдання, вправи практичного спрямування з метою перевірки визначати спільні та відмінні риси мовних одиниць та явищ англійської та української мов.

Навчальний посібник із зіставної граматики англійської та української мов складений у відповідності до типової програми й містить всі необхідні матеріали, необхідні для студента при підготовці до контролю знань на семінарських заняттях та на курсовому екзамені.

РОЗДІЛ 1. СИЛАБУС

Анотація навчальної дисципліни

Курс спрямований на вдосконалення граматичної компетентності студентів, формування у них навичок, знань і вмінь вживання синтаксичних одиниць англійської і української мов, котре носить професійно орієнтований характер, тому мета його і зміст визначаються комунікативними, пізнавальними та професійними потребами майбутнього фахівця з іноземної мови.

Оснoву курсу складають наукові досягнення сучасної лінгвістичної думки щодо проблем типологічного зіставлення мов загалом та сучасної англійської й української мов, зокрема, а також парадигматики та синтагматики мовних явищ, системного підходу до вивчення мовних явищ, взаємозв'язку й взаємодії окремих підсистем мови тощо. Системний підхід до вивчення мовних одиниць і явищ у рамках курсу контрастивного синтаксису і прагматики англійської та української мов із застосуванням спеціальних методик лінгвістичного аналізу (порівняльного аналізу, дистрибутивного аналізу, трансформаційного аналізу, аналізу за безпосередніми складовими, опозиційно-категоріального аналізу, дедуктивного та індуктивного аналізів, статистичного аналізу) дає можливість на конкретному мовному матеріалі показати особливості мовних фактів та явищ у порівнюваних мовах.

Навчальний курс містить 1 змістовий модуль, протягом вивчення якого студенти досліджують граматичну будову та дискурсивні ознаки речень в англійській і українській мові й виявляють спільні та відмінні риси в комбінаториці лексико-граматичних класів слів; побудові словосполучень та клауз; трактуванні клауз; структурі та вживанні простих та складних речень; вираженні модальності в різних типах речень; дискурсивних патернах; невербальному вираженні модальності речення. У результаті порівняльного вивчення мовних фактів іноземної та рідної мов студенти вдосконалюють комунікативні навички й розвивають прагматичну компетентність.

<p>Передумови до вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Для успішного засвоєння дисципліни студенти повинні володіти знаннями в галузях: “Вступ до мовознавства”, “Сучасна українська мова”, “Вступ до германського мовознавства”, “Історія англійської мови”, “Практична граматики англійської мови” та ін. Знання та навички, отримані в результаті вивчення цих курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу “<i>Зіставна граматики англійської та української мов</i>” і мають високий ступінь кореляції з ними.</p> <p>Студенти повинні знати: ізоморфічні та аломорфічні властивості граматичної будови сучасної англійської та української мов; основні спільні та відмінні ознаки морфологічної системи (структурні й частиномовні) англійської та української мов; основні конвергентні й дивергентні риси синтаксичної системи порівнюваних мов; методики лінгвістичного аналізу: прагматичний аналіз, дистрибутивний аналіз, трансформаційний аналіз, аналіз за безпосередніми складовими, дедуктивний та індуктивний аналізи.</p> <p>Студенти повинні вміти: правильно здійснювати морфологічний розбір слова як в англійській, так і в українській мовах; коректно вживати слова, зважаючи на їхню комбінаторику у синтаксичних одиницях з огляду на їх лексичне та стилістичне значення в обох мовах; основні структури речень та грамотно будувати їх за різними комунікативними типами у продуктивному мовленні; будувати структури порівняння з прикметниками за відповідними моделями; вживати артиклі у типових мовленнєвих ситуаціях в англійському дискурсі; правильно вживати дієслова в різних часових формах активного і пасивного стану у мовленні з узгодженням часів в англійському дискурсі; визначати члени речення та їх види в обох мовах; робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної англійської та української мов; ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами; працювати з науковою лінгвістичною літературою; використовувати теоретичні знання у практичному викладанні англійської мови; використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу для аналізу мовних явищ.</p>
--	--

Мета вивчення дисципліни	Навчити студентів основним принципам та закономірностям розрізнення синтаксичної будови сучасної англійської та української мов в аспекті їх структури та функціонування, класичним та сучасним підходам до аналізу мовних синтаксичних одиниць та явищ при порівнюванні даних мов, ознайомити студентів зі спільними та відмінними рисами в системі синтаксису порівнюваних мов, сприяти науково обґрунтованому вивченню ізоморфних та аломорфних явищ англійської та української мов з метою поліпшення знань та практичних умінь студентів з обох мов. Першочерговим завданням, однак, є вдосконалення граматичної й розвиток прагматичної компетентностей.
---------------------------------	--

Компетентності, які студент набере в результаті навчання

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнофілологічних дисциплін (мовознавства, теорії літератури, прагматики, семіотики), історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології філологічних досліджень (мовознавчих, літературознавчих, перекладознавчих).

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчається.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію .

ФК 5. Здатність ефективно використовувати набуті лінгвістичні знання з обраної філологічної спеціалізації у сфері мовознавчих досліджень .

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Знання загальних принципів перекладу, а також навички та вміння його здійснення, здатність розуміти тексти мовою джерела та правильно їх транслювати мовою перекладу. Володіння граматикою англійської мови на рівні С1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

Результати навчання з дисципліни

- РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впо-рядковувати, класифікувати й систематизувати.
- РН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- РН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- РН 8. Знати й розуміти систему мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- РН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- РН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- РН 20. Сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо).
- РН 21. Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів з англійської мови.

Система оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН 2. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз,	Індивідуальне і групове опитування.
РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	синтез,	
РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	абстрагування, узагальнення.	Експрес-контроль.
РН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	Технологія особистісно орієнтованого навчання	
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.		
РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	<i>Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i>	Оцінювання роботи студентів в групах.
РН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.		
РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	<i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси,	
РН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	– ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.	Оцінювання індивідуальних завдань студентів.
РН 20. Сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо).		
РН 21. Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади українською мовою різножанрових текстів з англійської мови.		Тематичне тестування. Модульна контрольна робота.
	<i>Індивідуальні завдання:</i> – творчі проекти з проблематики курсу.	Іспит.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента. **Поточний контроль** проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації.	«відмінно»
Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.	«добре»
Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.	«задовільно»
Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки.	«незадовільно»
Непідготовленість до заняття; невиконання завдань. Відсутність на занятті	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.	«відмінно»
Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.	«добре»
Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.	«задовільно»
Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.	«незадовільно»
Невиконання завдань.	«0»

Система оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни

Види навчальної діяльності студента	Аудиторна навчальна робота студента					Самостійна навчальна робота студента		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Творчий проект 1	Творчий проект 2	
Максимальна кількість балів	3	3	3	3	3	3	2	20

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни передую написання студентами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

45%–50% правильно виконаних завдань	«відмінно»	20 балів
38%–44% правильно виконаних завдань	«добре»	16 балів
30%–37% правильно виконаних завдань	«задовільно»	12 балів
29% і нижче правильно виконаних завдань	«незадовільно»	8 балів
Відсутність контрольної роботи	«0»	0 балів

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.	«відмінно»
45%–50% правильно виконаних завдань	«відмінно»
38%–44% правильно виконаних завдань	«добре»
30%–37% правильно виконаних завдань	«задовільно»
29% і нижче правильно виконаних завдань	«незадовільно»

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Іспит	50 20 30

Семестровий контроль з навчальної дисципліни проводиться у формі іспиту за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Студентам, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – А. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені (диференційованому іспиту) у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «відмінно» – 30 балів;
- «добре» – 23 бали;
- «задовільно» – 18 балів;

«незадовільно» – 0 балів.

На екзамені з навчальної дисципліни кожне питання екзаменаційного білета також оцінюється у 4-бальній шкалі («відмінно» – «5», «добре» – «4», «задовільно» – «3», «незадовільно» – «2»), після чого встановлюється середнє арифметичне значення з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середнє арифметичне значення помножується на **10**; отриманий бал становить екзаменаційний рейтинговий бал за навчальну дисципліну.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею, поданою нижче.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	Незадовільно

Якщо студент на екзамені (диференційованому іспиту) з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття і рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості студентам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Студенти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо студенти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання студентами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Основні види відповідальності студентів за порушення академічної доброчесності: ● повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); ● повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; ● відрахування із закладу освіти; ● позбавлення академічної стипендії; ● позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Рекомендована література

Основні:

1. *Березенко В.М.* (2011). Порівняльна типологія англійської та української мов. К. : Освіта України.
2. *Березенко, В.М.* (2017). Порівняльна типологія англійської та української мов (практикум). К. : Вид. центр КНЛУ.
3. *Жлуктенко, Ю.О.* (1960). Порівняльна граматики англійської та української. К.
4. *Корунець, І.В.* (2003). Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця : Нова Книга.
5. *Azar, V.A.* (2003). *Fundamentals of English Grammar* (third edition). London: Longman.
6. *Berzak, Y.; Katz, B.; Reichart R.* (2015). Typology Driven Estimation of Grammatical Error Distributions in ESL. Proceedings of the 19th Conference on Computational Language Learning. P. 94–102, Beijing, China, July 30-31. URL: <https://groups.csail.mit.edu/infolab/publications/conll15final.pdf>
7. *Huddleston, R.; Pullum G.K.* (2005). *A Student's Introduction to English Grammar*. – Cambridge University Press.
8. *Quirk, R.; Greenbaum, S.; Leech, G.; Svartvik J. A* (1985). *Comprehensive Grammar of the English Language*. London : Longman Group Limited.
9. *Volker, G.* (2011). Contrastive analysis: Theories and methods. *Dictionaries of Linguistics and Communication Science: Linguistic theory and methodology*. Berlin: Mouton de Gruyter. URL:http://www.personal.uni-jena.de/~mu65gev/papdf/contr_ling_meth.pdf

Додаткові:

1. *Винницький, В.М.* (1984). Наголос у сучасній українській мові. К. : Рад. шк.
2. *Волкова, Л.М.* (2009). Теоретична граматики англійської мови: Сучасний підхід. К. : Освіта України.
3. *Гнезділова, Я.В.* (2012). *Sentence Structure. Part 1. THEORY: Навчальний посібник для студентів III курсу вищих закладів освіти*. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго.
4. *Гнезділова, Я.В.* (2012). *Sentence Structure. Part 2. EXERCISES: Навчальний посібник для студентів III курсу вищих закладів освіти*. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго.
5. *Иванова, И.П.; Булакова, В.В.; Почепцов, Г.Г.* (1981) *Теоретическая грамматика английского языка*. М. : Высшая школа.
6. *Почепцов, Г.Г.* (1971). *Конструктивный анализ структуры предложения*. Киев : Вища школа.
7. *Почепцов, Г.Г.* (1986). *Синтагматика английского слова*. К. : Вища школа.
8. *Грищенко, А.П.* (2002) *Сучасна українська мова*. К. : Вища школа.
9. *Білодід І.К.* (1969-1973). *Сучасна українська літературна мова*. К. : Наук. думка. Т. 1-4.
10. *Шутова М.О.* (2016). *Етнокультурні стереотипи в англійській та українській мовах: реконструкція і типологія* : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.17 порівняльно-історичне і типологічне мовознавство. Київ.

Додаткові ресурси

1. English Grammar online – Електронний ресурс:

<http://www.ego4u.com/>

2. My English pages – Електронний ресурс:

<http://www.myenglishpages.com>

3. English Grammar 101 – Електронний ресурс:

<http://lessons.englishgrammar101.com>

4. Berzak, Y.; Katz B., Reichart, R. (2015). Typology Driven Estimation of Grammatical Error Distributions in ESL. Proceedings of the 19th Conference on Computational Language Learning. P. 94–102, Beijing, China, July 30-31. URL:

<https://groups.csail.mit.edu/infolab/publications/conll15final.pdf>

5. Volker, G. (2011). Contrastive analysis: Theories and methods. *Dictionaries of Linguistics and Communication Science: Linguistic theory and methodology*. Berlin: Mouton de Gruyter. URL: http://www.personal.uni-jena.de/~mu65qev/papdf/contr_ling_meth.pdf

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місце зіставної граматики серед інших лінгвістичних дисциплін, об'єкт і предмет вивчення. Класифікації мов. Аналітичні та синтетичні мови. Синтетичні та аналітичні шляхи вираження морфологічних категорій частин мов в англійській та українській мовах. Основні ізоморфічні та аломорфічні риси частин мов у порівнюваних мов. Іменник. Займенник. Числівник, Прикметник. Прислівник. Дієслово, граматичні категорії і видо-часові форми. Неособові форми дієслова. Герундій, інфінітив, дієприкметник. Подвійна природа, форми, предикативні конструкції в англійській мові. Синтаксис словосполучення та речення: зіставний аналіз.	2

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Зіставна морфологія Основні рівні мови та їх константи. Зіставна морфологія. Типологічні константи морфологічного рівня (морфема, слово). Поняття словоформи, морфологічної категорії, опозиції, частини мови.</p> <p>Слово як основна одиниця морфологічної та синтаксичної систем англійської та української мов. Загальні принципи класифікації слів. Основні ономасіологічні та семасіологічні характеристики слів у порівнюваних мовах. Словотвір: ізоморфічні та аломорфічні риси.</p> <p>Частини мови, їх ізоморфічні та аломорфічні риси в порівнюваних мовах. Іменник. Займенник. Числівник, Прикметник. Прислівник. Дієслово, граматичні категорії і видо-часові форми. Неособові форми дієслова. Герундій, інфінітив, дієприкметник. Подвійна природа, форми, предикативні конструкції в англійській мові. Службові слова (артиклі, модальні слова, прийменники, сполучники, частки, вигуки, слова категорії стану) та їх вживання в англійських і українських словосполученнях/реченнях.</p>	2

2	<p>Зіставний синтаксис</p> <p>Контрастивне вивчення синтаксичних зв'язків та процесів порівнюваних мов. Типологія словосполучення. Предикативні, атрибутивні, об'єктні, обставинні словосполучення. Іменникові, прикметникові, займенникові, числівникові, дієслівні словосполучення. Синтетичне, аналітико-синтетичне та аналітичне поєднання компонентів в словосполученнях. Синтаксичні процеси, їх типологія та шляхи реалізації. Типологія простих речень. Основні патерни речень. Головні члени речення, їхні конвергентні й дивергентні ознаки в порівнюваних мовах. Другорядні члени речення, їх дивергентні ознаки в порівнюваних мовах. Складні члени речення в англійській мові. Вживання моделей умовного способу в простому реченні. Визначення, типологія складних речень англійської та української мов. Види зв'язку. Класифікація. Складносурядні речення. Складнопідрядні речення, їх класифікація. Умовний спосіб в складнопідрядних реченнях.</p>	2
Усього годин:		4

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Зміст завдання до самостійного опрацювання	Кількість годин денна форма навчання
1	Тема 1. Вступ. Мета, завдання курсу. Місце зіставної граматики серед інших лінгвістичних дисциплін.	Види типологічних досліджень. Граматика констант відповідних рівнів. Співвідношення типового у мові і типу мови. Типологія мов. Методи типологічного аналізу. Історія типологічних досліджень. Порівняння як основний метод типологічних досліджень мовних явищ. Метод безпосередніх складників. Дистрибуційний, трансформативний методи.	18
2	Тема 2. Зіставна морфологія. Слово як основна одиниця морфологічної та синтаксичної систем	Зіставна морфологія. Частини мов, їх ізоморфічні та аломорфічні риси в порівнюваних мовах. Основні критерії виокремлення частин мови в порівнюваних мовах. Іменник як частина мови, граматичні категорії іменника в англійській та українській мовах. Граматика прикметника. Займенник, числівник, слова категорії стану в порівнюваних мовах. Типологічна характеристика дієслова та його граматичних	15

	англійської та української мов.	категорій. Прислівник. Службові частини мови в англійській та українській мовах.	
3	Тема 3. Зіставний синтаксис. Синтаксична будова словосполучення в порівнюваних мовах.	Зіставний синтаксис. Поняття словосполучення. Будова, типи, граматичний зв'язок між словами у словосполученнях англійської та української мов. Словосполучення – основна одиниця синтаксичного рівня порівнюваних мов. Поділ словосполучень на типи залежно від синтаксичних зв'язків між компонентами. Поділ словосполучень на морфологічні/парадигматичні класи.	15
4	Тема 4. Зіставний синтаксис. Синтаксис простого речення англійської та української мов.	Синтаксис речення. Просте речення. Структурні типи речень. Комунікативні типи речень. Члени речення в англійській та українській мовах. Синтаксична модальність речення. Відокремлення членів речення. Синтаксична роль інтонації в порівнюваних мовах. Типологія головних та другорядних членів речення. Прагматичні властивості простих речень: порівняльний аналіз. Дискурсивні слова в простих реченнях.	18
5	Тема 5. Зіставний синтаксис. Синтаксис складного речення порівнюваних мов.	Типологія складнопідрядного речення англійської та української мов. Визначення, типологія складних речень англійської та української мов. Комунікативні типи речень порівнюваних мов. Види зв'язку. Класифікація. Складносурядні речення. Складнопідрядні речення, їх класифікація. Поняття клаузи/клауземи. Фінітні та нефінітні клаузи. Типологія нефінітних клаузем (предикативних словосполучень). Невербальні речення. Прагматика речень з нефінітними клауземами. Модальність (об'єктивна та суб'єктивна) складного речення: лексико-граматичні та синтаксичні засоби. Умовний спосіб в складнопідрядних реченнях. Вживання моделей умовного способу в складнопідрядних реченнях. Прагматичні властивості складних речень: порівняльний аналіз. Дискурсивні слова в складних реченнях.	18
	Разом		84

Організація навчального процесу для студентів-заочників

У Робочій Програмі навчальної дисципліни ‘Зіставна граматики англійської і української мов’ навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітнього процесу взагалі і кожного освітнього компонента є ідентичним для студентів денного відділення та студентів-заочників.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студентів-заочників (роботи в міжсесійний період) включає більше годин і відповідно більше матеріалу виноситься на самостійне опрацювання.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану заочної форми навчання) 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 2 год.

практичні заняття – 4 год.

самостійна робота – 84 год.

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 7% :: 73%

Якість самостійного опанування чітко вказаних у Програмі тем контролюється тестами у Microsoft forms, котрі кожен викладач складає окремо для груп, яких викладає.

Окрім того, студентам пропонується виконати самостійне дослідження і написати у міжсесійний період проєкт з певного питання. Проєкт слід виконати у двох частинах. 1) презентація, 2) друкована версія вивчення певної теми з чітко витриманими поставленими вимогами до оформлення. Теми надаються окремим документом. Тему в письмовій частині проєкту студенти подають в аналітичному форматі, тобто з акцентом на висновках щодо досліджуваного питання. Тему в письмовій частині проєкту розкрити у порівнянні англійської та української мов, з наведенням прикладів обома мовами.

Вимоги щодо оформлення проєкту:

1. Формат: Word.doc
2. Шрифт – 14 кегль, Times New Roman, текст – по ширині,
3. Відступ на абзац – 5 знаків (1,25 см);
4. Параметри сторінки: усі поля – 2 см;
5. Об’єм письмової частини проєкту – не менше 4 сторінок тексту, потім ще додатково Висновки, Список використаної літератури, Список ілюстративних джерел;
6. Проєкт виконується англійською мовою;
7. Після тексту надати окремими списками список літератури (Literature Cited) та список ілюстративних джерел (The List of Illustrative Materials);
8. У проєкті слід наводити приклади. Приклади виділяються курсивом;

9. Мовні одиниці, що аналізуються в тексті роботи, виділяються курсивом;
10. Після кожного пунктуаційного знаку ставиться пробіл.
11. Крапка ставиться після дужки, якщо дужки в кінці речення;
12. Виділяти жирним шрифтом на сторінках заголовки та ключові поняття;
13. По завершенню проекту надати висновки (Conclusions);
14. Посилання на джерело у круглих дужках (Жлуктенко, 1984, с. 5);
15. Оформлення літератури, посилань (APA).

Параметри оцінювання письмової частини та презентації проекту:

- 1) Зміст (логічність, послідовність, вичерпність, обсяг);
- 2) форма (оформлення згідно вимог);
- 3) наочність (ілюстративний матеріал, схеми, таблиці);
- 4) креативність + критичний аналіз та подача матеріалу;
- 5) практична цінність.

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ ЗА APA СТИЛЕМ

10. *Березенко В.М.* (2011). Порівняльна типологія англійської та української мов. К. : Освіта України.
11. *Березенко, В.М.* (2017). Порівняльна типологія англійської та української мов (практикум). К. : Вид. центр КНЛУ.
12. *Жлуктенко, Ю.О.* (1960). Порівняльна граматики англійської та української. К.
13. *Корунець, І.В.* (2003). Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця : Нова Книга.
14. *Левицький, А.Е.* (2008). Порівняльна граматики англійської і української мов. К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”.
15. *Azar, B.A.* (2003). *Fundamentals of English Grammar* (third edition). London: Longman.
16. *Berzak, Y.; Katz, B.; Reichart R.* (2015). Typology Driven Estimation of Grammatical Error Distributions in ESL. Proceedings of the 19th Conference on Computational Language Learning. P. 94–102, Beijing, China, July 30-31. URL: <https://groups.csail.mit.edu/infolab/publications/conll15final.pdf>
17. *Huddleston, R.; Pullum G.K.* (2005). *A Student’s Introduction to English Grammar*. – Cambridge University Press.
18. *Quirk, R.; Greenbaum, S.; Leech, G.; Svartvik J.* A (1985). *Comprehensive Grammar of the English Language*. London : Longman Group Limited.
19. *Volker, G.* (2011). Contrastive analysis: Theories and methods. *Dictionaries of Linguistics and Communication Science: Linguistic theory and methodology*. Berlin: Mouton de Gruyter. URL: http://www.personal.uni-jena.de/~mu65qev/papdf/contr_ling_meth.pdf

Таким чином, у міжсесійний період, студенти-заочники опрацьовують винесені на самостійне опанування теми, пишуть контрольні тести з перевірки якості їх опрацювання та виконують дослідницький проект.

Для успішного виконання поставлених завдань під час самостійної роботи у міжсесійний та сесійний періоди студенти забезпечуються усією

необхідною літературою, котра надсилається студентам на корпоративну пошту і також наявна у репозитарії вузу. Студенти повністю забезпечені навчальною літературою з кожного освітнього компонента. Зокрема, підручником з Порівняльної типології англійської та української мов (автор Березенко В.М.), практикумом (автор Березенко В.М.), підручником (автор Корунець І.В.).

АУДИТОРНА РОБОТА

Під час аудиторної роботи та написання МКР студенти:

а) демонструють знання:

- 1) з опанованих самостійно тем, котрі логічно інтегровані у семінари у сесійний період,
- 2) отримані на лекціях,
- 3) та здобуті на семінарах, а також

б) розкривають порівняльні характеристики зіставляваних мов у вправах до кожного семінару, винесених на обговорення при ілюстрації будь-якого морфологічного чи синтаксичного компонента мовної структури.

Після кожної теми у посібнику є низка вправ, які треба виконати, щоб перевірити рівень опанування матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей під час пар, які зараховуються як аудиторна робота:

Оцінка (5) – відповідь лаконічна, повна, чітка, структурована, по суті, своїми словами, а не текстом з підручника, проілюстрована прикладами та містить порівняльний аналіз висвітлюваного питання, з відповіддю на всі додаткові запитання, з залученням правильно виконаних практичних завдань з підручника, розміщених після теми

4 – відповідь лаконічна, не зовсім повна, чітка й структурована, своїми словами, а не текстом з підручника, проілюстрована прикладами, містить порівняльний аналіз висвітлюваного питання, з відповіддю на майже всі додаткові запитання, з залученням практичних завдань з підручника, виконаних з незначною кількістю помилок

3 – відповідь нелаконічна, неповна, нечітка й неструктурована, не завжди своїми словами, а іноді текстом з підручника, не завжди проілюстрована прикладами, але іноді містить порівняльний аналіз висвітлюваного питання, з відповіддю на деякі додаткові запитання, без залучення практичних завдань з підручника або з незовсім правильним виконанням практичних завдань, наявних у підручнику після теми

2 – відповідь неповна, нечітка й неструктурована, не своїми словами, а текстом з підручника, не проілюстрована прикладами, не містить порівняльний аналіз висвітлюваного питання, з неправильними відповідями на поставлені додаткові запитання, без залучення практичних завдань з підручника

0 – відсутність на занятті.

Окрім усних відповідей, до аудиторної роботи буде зараховано тести в Microsoft Forms, які будуть надсилаються на семінарах.

ВИКОНАННЯ І ПЕРЕВІРКА МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

В умовах дистанційного навчання модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів. Мета написання МКР з курсу "ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ" полягає у комплексній перевірці рівня навчальних досягнень студентів з дисципліни та їх вміння аналізувати, диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані під час вивчення курсу знання стосовно ізоморфних та аломорфних явищ англійської та української мов.

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ. МКР виконуються у письмовому вигляді у тестовій формі в синхронному (онлайн) режимі на платформі *Google Forms*. На попередньо проведеній консультації студентів ознайомлюють зі **способами оцінювання і каналом зв'язку, а також формою, структурою завдань та тривалістю їх виконання.** Одночасно ця інформація **оприлюднюється на сайті кафедри.** Написання МКР відбувається **за розкладом,** узгодженим з деканатом.

За відсутності засобів Інтернет-зв'язку, МКР для студентів виконується ***в телефонному режимі*** шляхом їх усного опитування. Викладач веде аудіозапис відповіді студента.

Роботи студентів, які не відправлені вчасно по завершенню часу, який відведений для написання МКР, ***не зараховуються.*** Студенти підписують свій файл для перевірки викладачем: Прізвище_група (наприклад: **Коваленко Па 10-20**). Викладачі перевіряють роботи студентів, виставляють оцінки і потім проводять аналіз МКР.

Якщо у студента відбувся технічний збій під час виконання тестової частини МКР, викладач призначає йому інший час, а студент отримує нове завдання для МКР.

У разі відсутності студента на МКР з поважної причини, викладач призначає йому нову дату для виконання МКР. Якщо студент вдруге не приєднується до написання МКР, він отримує за неї **0** балів.

СТРУКТУРА ЗАВДАНЬ. Кожен варіант містить 20 завдань тестової форми, відповіді на які вимагають знань з усього кусу. МКР з курсу "ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ" складається з двох частин, передбачених типовою і робочою програмами: п'ять питань теоретичного характеру і десять – практичного.

У першій частині роботи кожне завдання оцінювалося в один бал. Таким чином, максимальний бал за першу частину тесту становив 5 балів.

Кожне завдання другої частини при правильному виконанні дає чотири бали (за рахунок аналізу в ньому чотирьох окремих мовних одиниць: дві – з англійської мови й дві – з української). Таким чином, максимальний бал за другу частину тесту становить 40 балів.

Сумарний максимальний бал за виконання МКР сягає 45 балів.

ТЕРМІН ВИКОНАННЯ. Тривалість виконання роботи – 50 хвилин.

**Критерії оцінки виконання завдань модульної контрольної роботи
з дисципліни
"ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ "**

При написанні модульної контрольної роботи з порівняльної типології англійської і української мов студенти повинні виявити глибоке знання проблеми, вміння інтегрувати та уніфікувати знання, продемонструвати розуміння природи порівнюваних мов, а також наявність науково-лінгвістичного мислення і знання лінгвістичної термінології.

- **Високий рівень навчальний досягнень (оцінка "відмінно")** виставляється тоді, коли студент повністю володіє теоретичним матеріалом і його відповідь відповідає усім вищезгаданим критеріям. Оцінка "відмінно" виставляється за 87,0 % і більше правильних відповідей від загальної кількості (0-5 помилок).
- **Достатній рівень навчальний досягнень (оцінка "добре")** виставляється тоді, коли студент володіє теоретичним матеріалом на 71,0-86,0 % при загальній кількості помилок (6-13).
- **Середній рівень навчальних досягнень (оцінка "задовільно")** ставиться у випадках, якщо студент знає близько половини основного матеріалу, не може достатньо інтегрувати та уніфікувати знання й встановити аноморфізми в порівнюваних мовах. Оцінка "задовільно" виставляється за 55,0-70,0 % правильних відповідей при загальній кількості помилок (14-20).
- **Початковий рівень навчальних досягнень (оцінка "незадовільно")** виставляється, якщо студент дав правильну відповідь менш, ніж на 54 % від загальної кількості завдань (більше 21 помилок).

Критерії оцінювання:

Складові тесту	Кількість балів за кожне завдання	Максимальний бал
Частина 1	1	5
Частина 2	4	40
Разом:	45 балів	

Шкала оцінювання

Обсяг виконаної роботи (%)	Кількість балів	Кількість помилок	Оцінка
87-100	45-40	0-5	5
71-86	39-32	6-13	4
55-70	31-25	14-20	3
54 і менше	24 і менше	21 і більше	2

Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

- «відмінно» – 20 балів;
- «добре» – 16 балів;
- «задовільно» – 12 балів;
- «незадовільно» – 8 балів.

Результати оцінювання МКР повідомляються студентам в індивідуальному порядку через їхні *особисті електронні пошти* протягом тижня після проведення МКР.

Підсумковий контроль і підсумкова оцінка

Виставлення семестрового рейтингового бала

Семестровий рейтинговий бал з дисципліни "ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ" є сумою рейтингового бала за роботу (аудиторну і самостійну) протягом семестру в міжсесійний та сесійний періоди і рейтингового бала за МКР.

Виставлення підсумкового рейтингового бала

і підсумкової оцінки за дисципліну

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни "ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ" проводиться у формі *іспиту* за обсягом навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Студент вважається *допущеним до іспиту*, якщо він виконав *усі види робіт*, передбачені навчальною програмою на семестр.

У разі проведення під час зимової заліково-екзаменаційної сесії 2022 - 2023 н. р. семестрового контролю з навчальної дисципліни в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій за рішенням кафедри виставлення підсумкових оцінок «відмінно» за національною шкалою і відповідних оцінок у шкалі ЄКТС здійснюється без проходження семестрового контролю (іспиту / диференційованого заліку), якщо семестровий рейтинг студента / студентки з навчальної дисципліни становить 63-70 балів. Підсумковий рейтинговий бал виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента 30 балів (за умови, якщо семестровий рейтинг студента становить 63 - 70 балів). Рішення кафедри в такому разі обов'язково завчасно доводиться до відома студентів. Якщо студент не згодний / не згодна із запропонованою кафедрою оцінкою без проходження семестрового контролю і бажає мати вищу підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС і вищий підсумковий бал за 100-бальною системою, то він / вона має право проходити семестровий контроль з навчальної дисципліни в установленому порядку.

В умовах дистанційного навчання іспит з дисципліни "ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ" відбувається в

комбінованій формах: усній в синхронному режимі з використанням платформи *Microsoft Teams* зі збереженим записом відповідей студентів та письмовій формі в асинхронному режимі з використанням платформи *Електронна пошта* (практичне питання білету). Відповіді студентів на іспиті, МКР, проекти із самостійної роботи та поточні роботи зберігаються викладачем протягом пів року. Питання до іспиту надаються викладачем та розміщені на *сайті кафедри* перед початком заліково-екзаменаційної сесії. Викладач повинен заздалегідь проінформувати про це студентів.

Кожен білет з курсу "ЗІСТАВНА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ" складається з трьох питань, передбачених типовою і робочою програмами: два питання теоретичного характеру і одне – практичного. На початку іспиту студент отримує на пошту практичне завдання. По закінченню встановленого терміну (**через 15 хвилин**) студент надсилає письмову відповідь викладачеві на електронну пошту. Після виконання і надсилання практичного завдання студент відповідає на теоретичні питання без підготовки з увімкненою камерою, здійснивши попередньо на камеру автентифікацію за допомогою документу, що посвідчує особу.

Зразок екзаменаційного білета:

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 ...

1. Correlation of the means of connection in word groups of the contrasted languages.
2. Typology of the system of vowel phonemes in the contrasted languages.
3. Practical assignment.

Практичне завдання до екзаменаційного білету:

CARD № 1...

Find the isomorphic and allomorphic features in the expression of the morphological categories of number, case, gender in the underlined English nominals and in their Ukrainian equivalents in the sentences below:

1. *The two were quite unable to do anything. (Welles) – Ці двоє були зовсім не в змозі щось зробити.*
2. *The first was an old woman (R.Chandler) – Перша була вже стара жінка.*
3. *I sympathize with you in your husband's death (Maugham) - Я співчуваю тобі у зв'язку зі смертю твого чоловіка.*
4. *Young man, you're very ready with your tongue. (Cusack) – Ви, юначе, ніколи не лізете за словом у кишеню.*
5. *I've got to see her home (Maugham) – Я маю подивитись її дім.*

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь студента на екзамені (диференційованому іспиту) у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

«відмінно»	– 30 балів;
«добре»	– 23 бали;

«задовільно» – 18 балів;

«незадовільно» – 0 балів.

На екзамені з навчальної дисципліни кожне питання екзаменаційного білета також оцінюється у 4-бальній шкалі («відмінно» – «5», «добре» – «4», «задовільно» – «3», «незадовільно» – «2»), після чого встановлюється середнє арифметичне значення з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середнє арифметичне значення помножується на **10**; отриманий бал становить екзаменаційний рейтинговий бал за навчальну дисципліну.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею, поданою нижче.

Результати складання іспиту повідомляються студентам відразу після усної онлайн бесіди та перевірки письмового завдання або на особисту електронну пошту студента через півтори години після іспиту, у разі проведення іспиту суто у письмовій формі в асинхронному режимі з використанням платформи *Електронна пошта*.

Якщо студент під час іспиту отримав відмітку «незадовільно», то йому в залікову відомість виставляється відмітка «незадовільно» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

Після проведення іспиту в онлайн режимі, викладач заповнює електронну відомість обліку успішності і надсилає її на пошту деканата.

Якщо студент не приєднується до проведення іспиту в онлайн режимі, у відомості обліку успішності виставляється відмітка «не з'явився».

Викладач призначає перескладання іспиту відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості, складеного деканатом.

ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРІВ

SEMINAR 1

CONTRASTIVE MORPHOLOGY

1. Basic language levels and their constants. Contrastive morphology. Typological constants of the morphological level (morpheme, word). Concepts of word form, morphological category, opposition, parts of speech.

2. The word as the basic unit of the morphological and syntactic systems of the English and Ukrainian languages. General principles of the classification of lexicon. Basic onomasiological and semasiological characteristics of words in the compared languages. Word-formation: isomorphic and allomorphic features.

3. Parts of speech, their isomorphic and allomorphic features in the contrasted languages. Noun. Pronoun. Numeral, Adjective. Adverb. The verb, grammatical categories and tense forms. Non-finite forms of the verb. Gerund, infinitive, participle. Verbal and nominal nature, forms, predicative constructions in the English language. Function words (articles, modal words, prepositions, conjunctions, particles, interjections, statives) and their use in English and Ukrainian phrases/sentences.

Basic materials to use:

1. *Березенко, В.М.* (2011). Порівняльна типологія англійської та української мов: навч. посібник. К. : Освіта України.
2. *Березенко, В.М.* (2017). Порівняльна типологія англійської та української мов (Практикум). К. : Освіта України.
3. *Левіцький, А.Е.* (2008). Порівняльна граматики англійської та української мов : Навчальний посібник. К.
4. *Korunets, I.V.* (2003). Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. К. : Вінниця “Нова книга”.

SEMINAR 2

CONTRASTIVE SYNTAX

1. Contrastive study of syntactic relations and processes of the compared languages.

2. Typology of word combinations. Predicative, attributive, objective, adverbial phrases. Noun, adjective, pronoun, numeral, verb phrases. Synthetic, analytical-synthetic and analytical combination of components in phrases.

3. Syntactic processes, their typology and ways of realization.

4. Typology of simple sentences. Basic sentence patterns. The main members of the sentence, their convergent and divergent features in the compared languages. Secondary members of the sentence, their allomorphic features in the contrasted languages. Complex members in the English language. Using models of the conditional mood in a simple sentence.

5. Definition, typology of complex sentences in the English and Ukrainian languages. Types of connection. Classification. Complex sentences. Compound sentences, their classification. Conditional mood in complex sentences.

Basic materials to use:

1. *Березенко, В.М.* (2011). Порівняльна типологія англійської та української мов: навч. посібник. К. : Освіта України.
2. *Березенко, В.М.* (2017). Порівняльна типологія англійської та української мов (Практикум). К. : Освіта України.
3. *Левицький, А.Е.* (2008). Порівняльна граматики англійської та української мов : Навчальний посібник. К.
4. *Korunets, I.V.* (2003). Contrastive Typology of the English and Ukrainian Languages. К. : Вінниця ‘‘Нова книга’’.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Review exercises

- 1) Point out isomorphic and allomorphic features in the following common binary oppositions in the phonetic system of English and Ukrainian:

English	Ukrainian
[l: - u:] mean - moon	[i - y] бік - бук
[i - u] tick - took	[i - o] скік - скок
[e - ə:] ten - turn	[i - a] сім - сам
[æ - a:] lad - lard	[e - a] трель - трап
[a: - ɔ] tar - tot	[и - о] мир - мор
[ʌ - ɔ:] cut - caught	[и - а] мир - мур

- 2) Identify isomorphic and allomorphic features of the phonemic correlations in English and Ukrainian. State their functions in the contrasted languages:

- A. *Man – men, woman – women, mouse – mice, foot – feet, know – knew, take - took*
- B. *Весна – весни (весни), гора – гірка, піч – печі, Львів – Львова, ставок – ставка), око – очі. Просо – (у) просі, пастух – пастуше, птах – птаство, хлопець – хлоп'ята.*

- 3) Find isomorphic and allomorphic features in English and Ukrainian consonant sounds formed as a result of clustering in the initial positions or doubling in the mid or final position in the following words:

- A. *abbreviation, cobble, addition, gladder, wedding, coffee, surfice, aggregate, trigging, collect, illegal, Willie.*
- B. *Оббити, вводити, віддавати, наддніпрянський, безмежся, збіжся, ззаду, розброїти, заліззя, пониззя, міськком, Алла.*

- 4) Characterize the type of assimilation (progressive or regressive) in the words below. State which of these types is more frequent in English and which in Ukrainian:

- A. *handkerchief, grandmother, kindness, sandwich, session, voiced, don't you, called you, gooseberry;*
- B. *бджола, Гандзя, (на) з'їзді, у гаразді (з'ді), м'яч (мна'ч), м'який (мна'кий), вісті (віс'ці), близькість(с'ц'), громадський (мадский), безчестя (с'ц), у діжці.*

5) Point out the difference, if any, in the morphemic and syllabic structures of the given words:

- A. *colony, possibility, agree, together, opened, rhythm, film, ice-cream, fodder, splashed, city.*
B. *молоко, виніс, мітелочка, одинак, мітла, чаклун, висхідний, заочник, мудрити, опришок, пожмаканий, спізнився, об'ївся.*

6) State, whether the given pairs of words represent word-building or form-building function of accentuation in the contrasted languages:

- A. *conduct (n) – conduct (v)*
import (n) – import (v)
produce (n) – produce (v)
suspect (n) – suspect (v)
absent (a) – absent (v)
frequent (a) – frequent (v)
perfect (a) – perfect (v)

- B. *замок (n) – замок (n)*
мука (n) – мука (n)
заняття (n) – заняття (n)
левади (N pl) – левади (N gen., dual num)
корови (N pl) – корови (N gen., dual num)
голубці (N pl) – голубці (N dat)
кленові (N pl) – кленові (N dat)
говірка (n) – говірка (a)

7) Translate the English words into Ukrainian and point out:

- a) words in which onomasiological form and zemasiological structure of the word coincide;**
b) words in which these notions do not coincide:

- A. *blue, red, two-thirds, forty, akimbo, fall in love, good—for-nothing, merry-go-round, examinee.*
B. *розкохати (когось), свататися, господарювати, спатки, окріп, санітар, миттєво, самотужки, самохіть, вусики, вустонька, кулачище.*

8) Point out to the existence or non-existence of isomorphism in the types of motivation in the following words and word-groups:

- A. *black, blacken, large, enlarge, examinee, forget, unforgettable, good, goodish, hiss;*
B. *збір, збірач, вимога, вимогливий, новаторський, кульбаба, кульбабовий, гейкати, мекати, гелюгатати, сьорбати, дзеленчати.*

9) Analyse the given English and Ukrainian words and word-groups. Allot them to the corresponding layers of lexicon: internationalisms (terms), professionalisms, archaisms, neologisms. State their typologically national or universal nature:

- A. *electron, bacteria, cholera, motor, computer, theorem, triangle, grammar, physics, jurisdiction, lawyer, teacher.*
- B. *кібернетика, література, музика, поезія, академія, інститут, журнал, пекар, письменник, фінанси, валютний фонд, педагогіка, філософія, хлібороб.*

10) Contrast the morphological structure of the English and Ukrainian words below. Identify: a) the national and b) the international affixal morphemes in them:

- A. *ablaze, bedew, degrading, illegally, interstate, non-smoking, linguistically, dictatorship, computerization, employee.*
- B. *краще, вводить, зім'яти, антитіло, посіятися, нереально, диктаторство, недокінченність, комп'ютеризація, по-новому, дитяточко, дрібнесенько*

11) Find isomorphic and allomorphic features in the expression of the morphological categories of number, case and gender in the underlined English word groups and in their Ukrainian equivalents in the sentences below:

- A. 1. *I've got to see her home.*
2. *That was a great shock to me.*
3. *Every family has its own cultural rules.*
4. *Off went the proud Kangaroo on his four little legs.*
- B. 1. *Я маю подивитись її дім.*
2. *То було великим ударом для мене.*
3. *Кожна родина має свої правила культурної поведінки.*
4. *І стрибнув Кенгуру на своїх чотирьох ніжках.*

1) Point out the difference in the expressions of the morphological categories of tense, aspect, mood in English and Ukrainian verbs in the following sentences:

- A. 1. *... how diligent I have been, and am being.*
2. *Haven't you ever seen it before?*
3. *I shall be painting all day.*
4. *I thought we'd ride up together.*
5. *What have you been doing to yourself since I've been away?*
- B. 1. *... яким ретельним я завжди був і (зараз) є.*
2. *Невже ви досі її не бачили.*
3. *Я малюватиму цілий день.*
4. *Я думав, ми проїдемо верхи на конях.*

5. Що ви тут поробляли самі, відколи мене не було.

2) Identify the nature of the head words and name the paradigmatic classes of the following English and Ukrainian word groups:

A. *the House of Commons debate, you British, the wish to win, reading quickly, busy doing sums, typical of English literature, red from anger, too simple, rather brightly, simply awful.*

B. *вибір твору, питання праці й заробітку, ви англійці, бажання знати, рано встати, читавши книжку, гарної вроди, готовий до всього, все для них, перший з нас.*

3) Point out and analyse the English predicative word-groups in the sentences below and suggest the corresponding Ukrainian semantic and structural equivalents to them:

1. *She didn't want him to be laughed at.*
2. *He waited for her to speak.*
3. *He saw himself and Ruth reading and discussing poetry.*
4. *The man stared at her, his face pale with anxiety.*
5. *It's quite necessary their being encouraged now, at the final stage of their long and tiresome projection work.*

Individual assignments

PRACTICAL ASSIGNMENT 1

Contrast the morphological structure of the English and Ukrainian words below. Identify: a) the national and b) the international affixal morphemes in them:

1. Computerization, employee, examinee, princeling, sissy, cloudlet, ablaze, bedew, degrading, illegally, interstate, noil-smoking, linguistically, dictatorship, drunkard, sluggard, commander-in-chief, merry-go-round, fifty-fifty, willy-nilly.
2. По-новому, дитячко, дрібнесенько, козарлюга, бацище, здоровило, щонайкращий, якнайновіша, якнайбільше, краще, вводити, зім'яти, анітитіло, посіятися, нереально, диктаторство, недокінченість, Гнидуб, комп'ютерізація, попоходити, попобігати, перекотиполе, сяк-так, хоч-не-хоч.

PRACTICAL ASSIGNMENT 2

Point out and analyse the English predicative word-groups in the sentences below and suggest their corresponding Ukrainian semantic and structural equivalents:

1. She did not want him to be laughed at (Cronin).
2. He waited for her to speak, but she did not (Ibid.).
3. For about ten days we seemed to have been living on nothing but cold meat, cake, and bread, and jam (Jerome).
4. We saw behind us thousands and thousands of white gulls dipping, wheeling, brushing the water with their wings (Galsworthy).
5. He saw himself and Ruth reading and discussing poetry (London).
6. That being so, then he could rise to Ruth (Ibid.).
7. After the data being obtained, the crystal was taken from the oil-bath (Wilson).
8. He sat up suddenly, his muscular tensivity in laughing aloud and the laugh being carried by the wind away from me (Saroyan).
9. Even Mummy couldn't mistake for me being killed (Kipling).

PRACTICAL ASSIGNMENT 3

Contrast the morphological structure of the English and Ukrainian words below. Identify a) the national and b) the international affixal morphemes in them.

English: Bedew, linguistically, dictatorship, cloudlet, commander-in-chief, willy-nilly.

Ukrainian: зім'яти, комп'ютеризація, дитяточко, якнайновіша, попоходити, хоч-не-хоч.

PRACTICAL ASSIGNMENT 4

Point to the factors facilitating (or otherwise) the identification of the parts of speech in the following English and Ukrainian words/word forms.

English: Clean, cleaner, cleaning, back, bad, badly.

Ukrainian: Добре, краще, мати, матір, молода/молодий, варене/печене.

PRACTICAL ASSIGNMENT 5

Which type of combinability can serve as a criterion for classification of a word as a noun in the English language with its developed homonymy? Find the words which help identify nouns in the sentences below:

One can hardly fail to recognize his He works miracles.

works.

The sweet and the bitter of life.

They married for love.

She cast a quick glance at him.

The pie tastes sweet.

The child came to love his nurse.

I saw him glance over his shoulder.

PRACTICAL ASSIGNMENT 6

Which semantic features characterise the noun as a part of speech? Classify the English and Ukrainian nouns below into the following groups: a) things; b) people; c) living beings; d) substances; e) facts, events, occurrences; f) various features: qualities, activities.

English: Table, fox, sugar, help, tree, travel, duty, fellow, kindness, caution, bank, safety, year, report, chair, question, policy, trip.

Ukrainian: Вершки, сани, бесіда, людина, настрій, година, вітер, горобина, радість, біг, щука, світ, глибина, крупа, мова

PRACTICAL ASSIGNMENT 7

Using the model below prove the existence of the objective gender (sex) and the non-existence of the morphological gender in the English animate nouns in contrast to the existence of both genders in their Ukrainian equivalents.

Model: *the actor played - the actress played (well). Артист грав- артистка грала (гарно).*

English: Director - directrix, king - queen, lion - lioness, bull - cow.

Ukrainian: Директор - директриса, король - королева, лев - левиця, бугай - корова.

PRACTICAL ASSIGNMENT 8

State the difference (if any) in the expression of the category of number and quantity in the following English and Ukrainian nouns.

English: Advice, oil, tongs, the North-West, finance.

Ukrainian: М'ясо, міліція, освіта, проводи, гнів.

PRACTICAL ASSIGNMENT 9

Divide the nouns below into two classes: singularia tantum and pluralia tantum. Add three more nouns into each category:

English: Optics, quicksilver, odour, stairs, butter, the sun.

Ukrainian: Сонце, ножиці, оглядини, скорбота, Гімалаї, фінанси.

PRACTICAL ASSIGNMENT 10

Find the isomorphic and allomorphic features in the expression of the morphological categories of number, case and gender in the underlined English nominals and in their Ukrainian equivalents in the sentences below.

*The two were quiet unable to do anything,
The first was an old woman.
I sympathize with you in your husband's death.
Young man, you're very ready with your tongue.
I've got to see her home.*

*Ці двоє були зовсім не в змозі щось зробити
Перша була вже стара жінка.
Я співчуваю тобі у зв'язку зі смертю твого чоловіка.
Ви, юначе, ніколи не лізете за словом у кишеню.
Я маю подивитися її дім.*

PRACTICAL ASSIGNMENT 11

Divide the adjectives below into two semantic classes (qualitative and relative):

English: Tall, calm, wooden, social, long-legged, slow.

Ukrainian: Гарний, солодкий, грубезний, португальський, скептичний, ясний.

PRACTICAL ASSIGNMENT 12

Make the comparative and superlative degrees of the following adjectives. Analyse the isomorphic and allomorphic features of degrees of comparison of adjectives in English and Ukrainian:

English: Clever, healthy, nice, early, strange.

Ukrainian: Дужий, великий, важкий, дорогий, привітний.

PRACTICAL ASSIGNMENT 13

Analyse the examples in English and Ukrainian and name the morphological ways of expressing the notion of "comparativeness" in both languages:

I'm the prettiest girl in all Sweden.

The farther she went, the bigger and the redder were the strawberries.

She is a most efficient publisher.

Isn't she a most beautiful woman?

Але, коли ти молодша була, то й шовк яскравіший брала.

Він увійшов у центр найважливіших вражень та думок, викликаних цією музикою.

Пантен заплутався у найнеймовірніших припущеннях.

Дивовижний, найкращий шовк - незрівнянний товар

PRACTICAL ASSIGNMENT 14

Analyse the following examples and state the functional similarity and differences in means of realization of verbal morphological categories:

Where is he? - He is watching TV in the sitting room.

When I entered the room, John was speaking to Mary.

I go shopping every day.

I read much.

He has already come.

Де він? - Він дивиться телевізор у вітальні.

Коли я увійшов до кімнати, Джон розмовляв з Мері.

Я ходжу в магазин щодня.

Я багато читаю.

Він вже прийшов.

PRACTICAL ASSIGNMENT 15

Point out the difference in the expression of the morphological categories of tense, aspect and mood in the English and Ukrainian verbs in the following sentences.

How diligent I *have been* and *am being*. Яким ретельним я завжди був і є!

Water was given her. Їй дали води.

Some things *had been lost sight of*. Від деяких речей загубився слід (зникли з очей).

Let me *go in* and *see* him alone. Нум я *зайду й сам*. побалакаю з ним.

PRACTICAL ASSIGNMENT 16

Divide the word combinations into three main groups:

1) coordinate; 2) subordinate; 3) predicative:

English: To live and fight, having done it, typically English, red or black, we work, the light of the lamp.

Ukrainian: Мир і дружба, пташка співає, писати чи перекладати, надавати допомогу, зробивши це, типово англійський.

PRACTICAL ASSIGNMENT 17

State the part of speech of the words in bold in the following sentences. Find the means of realization of syntactic relations, characteristic of the given parts of the sentences in English and Ukrainian. State the allomorphic and isomorphic features.

I saw a lovely **sight**.

He **helps me** a lot.

These parts are **deserted**.

A vast plane unfolded before us.

Коляска під'їхала до **будинку**.

Криві вулички збігалися до центру міста.

Дзвіночок **дзеленчав** і дзеленчав.

Картина мене вразила.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО САМОКОНТРОЛЮ

FINAL SELF-CONTROL ZONE

PART 1

The aim and objects of contrastive typology.

History of typological investigations

1. The final aim of linguistic typology is
 - a) to establish typical features;
 - b) to identify universal features;
 - c) to investigate language systems;
 - d) to invent language classification.
2. O.Isachenko classified languages into ... structural types.
 - a) five;
 - b) four;
 - c) three;
 - d) two.
3. Heimann Steintall studied ... in the languages .
 - a) the environment of words;
 - b) the function of words;
 - c) the structure of words ;
 - d) syntactic relations between words.
4. Linguistic units merge into the whole word-sentence structure in ... languages.
 - a) passive;
 - b) ergative;
 - c) agglutinative;
 - d) flexional.
5. The main unit of typological investigations of the 2nd half of the 19th c. is considered
 - a) the morpheme;
 - b) the word;
 - c) the sentence;
 - d) the text.
6. The Ukrainian, the Polish and the Serbian-Croat languages are
 - a) consonantal;
 - b) of different phonological nature;
 - c) genealogically related;
 - d) vocalic.
7. The main function of ICs analysis is to study
 - a) internal organization of the word;
 - b) structural elements;
 - c) expressive abilities of words;
 - d) surrounding of elements.
8. The term 'the type of the language' is of employed by
 - a) historical and comparative linguistics;
 - b) caractereological typology;

- c) contrastive typology;
- d) linguistic typology.

9. The aim of caractereological typology is

- a) to explain divergencies only;
- b) to study peculiar convergent features;
- c) to investigate divergent and convergent features;
- d) to classify languages.

10. The term 'the type in the language' is of employed by

- a) historical and comparative linguistics;
- b) caractereological typology;
- c) contrastive typology;
- d) linguistic typology.

11. The final aim of contrastive typology is

- a) establish typical features;
- b) to identify universal features;
- c) to investigate language systems;
- d) to invent language classification.

12. Franz Bopp studied ... in the languages.

- a) the environment of words;
- b) the function of words;
- c) the structure of words;
- d) syntactic relations between words.

13. The English, the Slovenian and the Serbian-Croat languages are

- a) consonantal;
- b) of different phonological nature;
- c) genealogically related;
- d) vocalic.

14. Language is ... if it is characterized by specific word-sentence structures.

- a) complex; b) incorporating; c) agglutinative ; d) isolating.

15. The main function of distributional analysis is to study

- a) internal organization of the word;
- b) structural elements;
- c) expressive abilities of words;
- d) surrounding of elements.

16. The representative of the graded typology is

- a) E.Sapir; b) I.Levy; c) R.Zorivchak; d) F.Mistely.

17. The main unit of typological investigations of the 1st half of the 19th c. is... .

- a) the morpheme; b) the word; c) the sentence; d) the text.

18. Linguistic units can have no morphemic boundary between its components in ... languages.

- a) passive; b) ergative; c) agglutinative; d) flexional.

19. I.I.Meshchaninov classified languages into ... structural types.

- a) five; b) four; c) three; d) two

20. Passive languages are those in which

- a) the predicate is not the leading component;
b) the subject is in the Nominative case;
c) subject, object and predicate are not marked;
d) only secondary predication is possible.

21. Typology is...:

- a) the term of linguistics;
b) a kind of science;
c) a scientific notion;
d) a contrastive study.

PART 3

Typology of Lexical Systems of the English and Ukrainian languages

1. Which of the linguistic principles of typological classification of lexicon is not appropriate?

- a) on their common lexico-grammatical nature;
b) on their belonging to a common lexico-semantic group;
c) on their denotative or connotative meanings;
d) on their belonging to a group of language.

2. Which type of motivation is clearly indicated by the affixal morphemes?

- a) semantic motivation;
b) morphological motivation;
c) phonetic motivation;
d) stylistic motivation.

3. Which noun-forming suffixes can be pertaining to English only:

- a) agent suffixes;
b) evaluative suffixes;
c) suffixes denoting numerous abstract notions;
d) suffixes denoting recipient of an action.

4. The semantic structure of the English word *coat* is ... its Ukrainian equivalent.

- a) not so complicated;
b) richer than that of;
c) nearly isomorphic;
d) convergent with.

5. The word *nonoïcmu* contains the . . . prefix.
 a) universal; b) diminutive; c) international; d) nationally-specific.
6. Which group of suffixes does the suffix *-ee* belong to:
 a) agent suffixes;
 b) suffixes denoting recipient of action;
 c) suffixes denoting numerous abstract notions;
 d) evaluative suffixes.
7. The word *beg* is produced by
 a) blending; b) non-affixation; c) juxtaposition; d) reversion
8. The least productive type of the combined word-formation in both languages is ...
 a) p+R+s; b) 2p+R+s; c) p+R+2s; d) 2p+R+2s.
9. The onomasiological and semasiological statuses of the word '*to fall in love*' are ... in the contrasted languages .
 a) identical; b) nationally specific; c) independent; d) divergent.
10. Parts of sentences are usually considered a . . . notion.
 a) isomorphic; b) universal; c) allomorphic; d) typological.
11. The so-called 'kids' language belongs ... lexicon .
 a) dialectal; b) universal; c) specifically national; d) international.
12. There are ... basic linguistic principles of typological classification of lexicon.
 a) four; b) three; c) two; d) six.
13. The ... word is the basic unit of language.
 a) denotative; b) nominative; c) simple ; d) connotative.
14. Parts of speech are usually considered a . . . notion.
 a) isomorphic; b) universal; c) allomorphic; d) typological.
15. The onomasiological and semasiological statuses of the word '*to ski*' are ... in the contrasted languages.
 a) identical; b) nationally specific; c) independent; d) divergent.
16. The equally productive type of the combined word-formation in both languages is
 a) p+R+s; b) 2p+R+s; c) p+R+2s; d) 2p+R+2s.
17. The word *housework* is produced by
 a) blending; b) non-affixation; c) juxtaposition; d) reversion.
18. The word *по-батьківськи* contains the . . . prefix.
 a) universal; b) diminutive; c) international ; d) nationally-specific.

19. The semantic structure of the English word *boat* is ... its Ukrainian equivalent.

- a) not so complicated;
- b) richer than that of;
- c) nearly isomorphic;
- d) convergent with.

20. The most frequent way of semantic motivation is

- a) metonymy; b) antonym; c) synonym; d) homonym.

PART 4

Typology of Morphological Systems of the English and Ukrainian languages

1. Which is allomorphic implicit lexico-grammatical meaning of the Numeral in the contrasted languages?

- a) expressing quantity;
- b) part of an object;
- c) collection of objects;
- d) order of some objects.

2. Which class of pronouns is not identical for English and Ukrainian:

- a) personal pronouns;
- b) reciprocal pronouns;
- c) common pronouns;
- d) negative pronouns.

3. Which typological feature of the verb is similar in English and Ukrainian:

- a) combinability of the verbs with postpositional particles;
- b) the forming of the verbs by means of the diminutive suffixes;
- c) some suffixes form aspective meanings of verbs;
- d) conveying verbiality.

4. Choose the group of verbs found in English as well as in Ukrainian:

- a) reciprocally reflexive;
- b) indirectly reflexive;
- c) reflexive;
- d) impersonal reflexive.

5. Verbs of incomplete predication presented in English and Ukrainian are:

- a) isomorphic;
- b) partly isomorphic;
- c) allomorphic;
- d) some of them are allomorphic.

6. Which of the following Ukrainian verb categories is realized only synthetically?

- a) the categories of voice;
- b) the category of tense;
- c) the category of mood;
- d) the category of aspect.

7. Name the isomorphic feature of realization of some morphological categories in the languages under study:

- a) the use of analytical paradigms to express tense, aspect and voice forms;
- b) the imperative mood form with no reference to a definite person;
- c) the absence of the continuous aspect;
- d) the expression of the category of person in imperative mood forms.

8. Which verb form is missing in Ukrainian:

- a) simple active infinitive;
- b) perfect active infinitive;
- c) continuous active infinitive;
- d) perfect passive infinitive.

9. The noun in both languages has . . . semantic classes.

- a) identical; b) nearly isomorphic; c) similar; d) divergent.

10. The noun in Ukrainian may express . . . in contrast to English.

- a) animateness; b) countableness; c) dual number; d) relations of things.

11. The grammatical meaning of possession is displayed in Ukrainian by

- a) nouns; b) adjectives; c) implicitly; d) numerals.

12. The class of numerals missing in English is. . . .

- a) definite cardinal;
- b) definite ordinal;
- c) indefinite cardinal;
- d) indefinite ordinal.

13. Conjoint and absolute forms are pertaining to . . . pronouns.

- a) relative; b) possessive; c) defining; d) indefinite.

14. Combinability of the English verbs with the . . . is unique.

- a) postpositional prepositions;
- b) postpositional numerals;
- c) postpositional conjunctions;
- d) postpositional nouns.

15. Classes of . . . verbs are completely alien to Ukrainian.

- a) finite-non-finite ;
- b) stative-dynamic;
- c) regular-irregular;
- d) objective-subjective.

16. A separate expression of lexical and grammatical meanings characterizes ... language organization.
a) synthetic; b) analytical; c) agglutinative; d) isolating.
17. The morphological classification of languages was performed by
a) O.Meshchaninov; b) F.de Saussure; c) W.Humboldt; d) E.Sapir.
18. Ukrainian stative forms are formed with the help of the
a) prefixes; b) suffixes; c) prefixes and suffixes; d) flexions.
19. Which of the ways of producing adverbs in English and Ukrainian is allomorphic:
a) by means of prefixes;
b) by means of suffixes;
c) by means of reduplication;
d) by means of suffixes and prefixes.
20. Which class of adverbs has a peculiar way of forming in Ukrainian:
a) adverbs of time;
b) adverbs of frequency;
c) adverbs of manner;
d) adverbs of place.
21. State the allomorphic part of speech many prepositions are derived from in Ukrainian:
a) nouns; b) verbs; c) adverbs; d) participles.
22. Which of the following coordinating conjunctions is odd to English and Ukrainian:
a) copulative; b) disjunctive; c) homogeneous; d) causative-consecutive.
23. Which type of structure of the English and Ukrainian particles is not available?
a) simple; b) composite; c) derivative; d) compound.
24. Which function form-building particles don't perform in English?
a) an infinitival identifier;
b) a representation specifier;
c) a part of a morphological paradigm;
d) a specifier of degree.
25. According to their structure interjections may be:
a) simple; b) compound; c) phrasal; d) structural.

ТЕКСТИ ДЛЯ АНАЛІЗУ

TEXT ANALYSIS BOX

Translate one of the given texts. Analyse the grammatical structures of the sentences and phrases of both English and Ukrainian versions. Find convergent and divergent morphological and syntactic features.

1) “Emma” by Jane Austen

Mr. Weston was a native of Highbury and born of a respectable family, which for the last two or three generations had been rising into gentility and property. He had received a good education, but, on succeeding early in life to a small independence, had become indisposed for any of the more homely pursuits in which his brothers were engaged, and had satisfied an active, cheerful mind and social temper by entering into the militia of his county, then embodied.

Captain Weston was a general favourite; and when the chances of his military life had introduced him to Miss Churchill, of a great Yorkshire family, and Miss Churchill fell in love with him, nobody was surprized, except her brother and his wife, who had never seen him, and who were full of pride and importance, which the connexion would offend.

Miss Churchill, however, being of age, and with the full command of her fortune, though her fortune bore no proportion to the family-estate, was not to be dissuaded from the marriage, and it took place, to the infinite mortification of Mr. and Mrs. Churchill, who threw her off with due decorum. It was an unsuitable connexion, and did not produce much happiness. Mrs. Weston ought to have found more in it, for she had a husband whose warm heart and sweet temper made him think every thing due to her in return for the great goodness of being in love with him; but though she had one sort of spirit, she had not the best. She had resolution enough to pursue her own will in spite of her brother, but not enough to refrain from unreasonable regrets at that brother's unreasonable anger, nor from missing the luxuries of her former home. (Chapter 2, page 8).

2) “If I Stay” by Gayle Forman

I don't know if once you die you remember things that happened to you when you were alive. It makes a certain logical sense that you wouldn't. That being dead will feel like before you were born, which is to say, a whole lot of nothingness. Except that for me, at least, my prebirth years aren't entirely blank. Every now and again, Mom or Dad will be telling a story about something, about Dad catching his first salmon with Gramps, or Mom remembering the amazing Dead Moon concert she saw with Dad on their first date, and I'll have an overpowering déjà vu. Not just a sense that I've heard the story before, but that I've lived it. I can picture myself sitting on the riverbank as Dad pulls a hot-pink coho out of the water, even though Dad was all of twelve at the time. Or I can hear the feedback when Dead Moon played “D.O.A.” at the X-Ray, even though I've never heard Dead Moon play live, even though the X-Ray Café shut down before I was born. But sometimes the memories feel so real, so visceral, so personal, that I confuse them with my own (p. 75 <http://www.readersstuffz.com>).

3) “Sense and Sensibility” by Jane Austen

In a firm, though cautious tone, Elinor thus began.

"I should be undeserving of the confidence you have honoured me with, if I felt no desire for its continuance, or no farther curiosity on its subject. I will not apologize therefore for bringing it forward again."

"Thank you," cried Lucy warmly, "for breaking the ice; you have set my heart at ease by it; for I was somehow or other afraid I had offended you by what I told you that Monday."

"Offended me! How could you suppose so? Believe me," and Elinor spoke it with the truest sincerity, "nothing could be farther from my intention than to give you such an idea. Could you have a motive for the trust, that was not honourable and flattering to me?"

"And yet I do assure you," replied Lucy, her little sharp eyes full of meaning, "there seemed to me to be a coldness and displeasure in your manner that made me quite uncomfortable. I felt sure that you was angry with me; and have been quarrelling with myself ever since, for having took such a liberty as to trouble you with my affairs. But I am very glad to find it was only my own fancy, and that you really do not blame me. If you knew what a consolation it was to me to relieve my heart speaking to you of what I am always thinking of every moment of my life, your compassion would make you overlook every thing else I am sure."

"Indeed, I can easily believe that it was a very great relief to you, to acknowledge your situation to me, and be assured that you shall never have reason to repent it" (Chapter 24).

4) “The Great Gatsby” by F. Scott Fitzgerald

It was on that slender riotous island which extends itself due east of New York – and where there are, among other natural curiosities, two unusual formations of land. Twenty miles from the city a pair of enormous eggs, identical in contour and separated only by a courtesy bay, jut out into the most domesticated body of salt water in the Western hemisphere, the great wet barnyard of Long Island Sound. They are not perfect ovals – like the egg in the Columbus story, they are both crushed flat at the contact end – but their physical resemblance must be a source of perpetual confusion to the gulls that fly overhead. To the wingless a more arresting phenomenon is their dissimilarity in every particular except shape and size.

5) “Jane Eyre” by Charlotte Brontë

There was no possibility of taking a walk that day. We had been wandering, indeed, in the leafless shrubbery an hour in the morning; but since dinner (Mrs. Reed, when there was no company, dined early) the cold winter wind had brought with it clouds so sombre, and a rain so penetrating, that further out-door exercise was now out of the question.

I was glad of it: I never liked long walks, especially on chilly afternoons: dreadful to me was the coming home in the raw twilight, with nipped fingers and toes, and a heart saddened by the chidings of Bessie, the nurse, and humbled by the consciousness of my physical inferiority to Eliza, John, and Georgiana Reed.

5) “The Hitchhiker’s Guide to the Galaxy” by Adams Douglas

Mr. L. Prosser was, as they say, only human. In other words he was a carbon-based life form descended from an ape. More specifically he was forty, fat and shabby and worked for the local council. Curiously enough, though he didn’t know it, he was also a direct male-line descendant of Genghis Khan, though intervening generations and racial mixing had so juggled his genes that he had no discernible Mongoloid characteristics, and the only vestiges left in Mr. L Prosser of his mighty ancestry were a pronounced stoutness about the tum and a predilection for little fur hats.

He was by no means a great warrior: in fact he was a nervous worried man. Today he was particularly nervous and worried because something had gone seriously wrong with his job—which was to see that Arthur Dent’s house got cleared out of the way before the day was out.

6) “The Hitchhiker’s Guide to the Galaxy” by Adams Douglas

“Come off it, Mr. Dent,” he said, “you can’t win, you know. You can’t lie in front of the bulldozer indefinitely.” He tried to make his eyes blaze fiercely but they just wouldn’t do it.

Arthur lay in the mud and squelched at him.

“I’m game,” he said, “we’ll see who rusts first.”

“I’m afraid you’re going to have to accept it,” said Mr. Prosser gripping his fur hat and rolling it round the top of his head, “this bypass has got to be built and it’s going to be built!”

“First I’ve heard of it,” said Arthur, “why’s it going to be built?”

Mr. Prosser shook his finger at him for a bit, then stopped and put it away again.

“What do you mean, why’s it got to be built?” he said. “It’s a bypass. You’ve got to build bypasses.”

7) “Harry Potter” by J. Rolling

It was on the corner of the street that he noticed the first sign of something peculiar — a cat reading a map. For a second, Mr. Dursley didn't realize what he had seen — then he jerked his head around to look again. There was a tabby cat standing on the corner of Privet Drive, but there wasn't a map in sight. What could he have been thinking of? It must have been a trick of the light. Mr. Dursley blinked and stared at the cat. It stared back. As Mr. Dursley drove around the corner and up the road, he watched the cat in his mirror. It was now reading the sign that said Privet Drive — no, looking at the sign; cats couldn't read maps or signs. Mr. Dursley gave himself a little shake and put the cat out of his mind. As he drove toward town he thought of nothing except a large order of drills he was hoping to get that day.

8) “Emma” by Jane Austen

Mr. Weston was a native of Highbury, and born of a respectable family, which for the last two or three generations had been rising into gentility and property. He had received a good education, but, on succeeding early in life to a small

independence, had become indisposed for any of the more homely pursuits in which his brothers were engaged, and had satisfied an active, cheerful mind and social temper by entering into the militia of his county, then embodied.

Captain Weston was a general favourite; and when the chances of his military life had introduced him to Miss Churchill, of a great Yorkshire family, and Miss Churchill fell in love with him, nobody was surprized, except her brother and his wife, who had never seen him, and who were full of pride and importance, which the connexion would offend.

9) "Emma" by Jane Austen

Miss Churchill, however, being of age, and with the full command of her fortune, though her fortune bore no proportion to the family-estate, was not to be dissuaded from the marriage, and it took place, to the infinite mortification of Mr. and Mrs. Churchill, who threw her off with due decorum. It was an unsuitable connexion, and did not produce much happiness. Mrs. Weston ought to have found more in it, for she had a husband whose warm heart and sweet temper made him think every thing due to her in return for the great goodness of being in love with him; but though she had one sort of spirit, she had not the best. She had resolution enough to pursue her own will in spite of her brother, but not enough to refrain from unreasonable regrets at that brother's unreasonable anger, nor from missing the luxuries of her former home. (Chapter 2, page 8).

10) "Sense and Sensibility" by Jane Austen

In a firm, though cautious tone, Elinor thus began.

"I should be undeserving of the confidence you have honoured me with, if I felt no desire for its continuance, or no farther curiosity on its subject. I will not apologize therefore for bringing it forward again."

"Thank you," cried Lucy warmly, "for breaking the ice; you have set my heart at ease by it; for I was somehow or other afraid I had offended you by what I told you that Monday."

"Offended me! How could you suppose so? Believe me," and Elinor spoke it with the truest sincerity, "nothing could be farther from my intention than to give you such an idea. Could you have a motive for the trust, that was not honourable and flattering to me?" (Chapter 24).

11) "Sense and Sensibility" by Jane Austen

"And yet I do assure you," replied Lucy, her little sharp eyes full of meaning, "there seemed to me to be a coldness and displeasure in your manner that made me quite uncomfortable. I felt sure that you was angry with me; and have been quarrelling with myself ever since, for having took such a liberty as to trouble you with my affairs. But I am very glad to find it was only my own fancy, and that you really do not blame me. If you knew what a consolation it was to me to relieve my heart speaking to you of what I am always thinking of every moment of my life, your compassion would make you overlook every thing else I am sure."

"Indeed, I can easily believe that it was a very great relief to you, to acknowledge your situation to me, and be assured that you shall never have reason to repent it" (Chapter 24).

ЗРАЗОК МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

MODULE TEST(Sample)

1. Identify the isomorphic and allomorphic features of the phonematic correlations in English and Ukrainian. Compare their quantitative representation and their functions in the contrasted languages.

- A. tooth – teeth, woman – women, mouse – mice, louse – lice, foot – feet, know – knew, take – took, drive – drove;
- B. свято – свята (ім.), свята (прикм.), весна – весни (весни), зоря – зірка, ніч – ночі, явір – явора, око – очі, пастух – пастуше, птах – птаство, хлопець – хлоп'ята.

2. Point out the vowels which undergo mutation in the English and Ukrainian words below:

- A. adjust, diplomatic, handkerchief, offer, suppose, Sunday, underestimate.
- B. перемети, недоспати, несучу, зозуля, село, брела, мені, лечу, розчешу, назбирати.

3. Characterise the type of assimilation (progressive or regressive) in the words below. State which of these types is more frequent in English and which in Ukrainian:

- A. does she, of course, session, kindness, handkerchief, grandmother, sandwich, voiced, don't you, called you, gooseberry, old clock;
- B. французький, абсолютний, качці, бджола, безжалісний, м'який, вісті, близькість, громадський, безчестя, у діжці, розщеплений, розказаний.

1. Identify a) words in which onomasiological form and semasiological structure of the word coincide; b) words in which these notions do not coincide:

- A. green, swim, two-fifths, boss, akimbo, fall in love, good-for-nothing, merry-go-round, examinee.

В. макітра, вечорниці, закохатися, посміхнутися, свататися, господарювати, спатки, попоїсти, самотужки, вусики, вустонька, ручище.

2. *Point out to the existence or non-existence of isomorphism in the types of motivation in the following words and word-groups:*

A. soft, soften, moo, large, enlarge, employee, cock-a-doodle-doo, rely, unreliable, to make both ends meet, suspect, unsuspecting;

В. сонце, травень, красень, прикрашати, вимога, вимогливий, знання, обізнаний, кульбаба, кульбабовий, гейкати, сьорбати, дзеленчати, мукати, квакати.

3. *Analyse the given English and Ukrainian words and word-groups. Allot them to the corresponding layers of lexicon: internationalisms, professionalisms, archaisms, neologisms. State their national or universal typological nature:*

A. grammar, pedagogical, modality, whereof, molecule, fantasy, complementation, predication, behold, company, jurisdiction, cab, to put one's tongue in one's cheek, penny wise and pound foolish.

В. хорунжий, гетьман, математика, вечорниці, героїзм, музика, поезія, університет, присудок, лікар, наживати п'ятами, впіймати облизня, ловити ґав, журналіст, фонд, філософія, смартфон, вебінар.

4. *Classify the English and Ukrainian nouns below into the semantic groups:*

A. milk, book, cat, sugar, help, tree, travel, duty, fellow, kindness, beauty, family, year, report, chair, idea, police, tram.

В. дріжджі, мова, люди, вершки, сани, дискусія, пропозиція, час, калина, радість, лосось, пізнання, квітка, зима.

5. *State the difference (if any) in the expression of the category of number and quantity in the following English and Ukrainian nouns:*

a. cream, news, linguistics, advice, police, fruit, family, money, contents, scissors, clothes, hair.

- b. гроші, освіта, шахи, канікули, захоплення, ножиці, худоба, математика, дріжджі.
- 6. Divide the nouns below into two classes: *singularia tantum* and *pluralia tantum*. Add three more nouns into each category:**
- A.** advice, police, fruit, family, money, contents, scissors, clothes, hair, luggage, cattle, furniture, glasses, weather, stairs, sugar, people.
- B.** фрукти, шахи, канікули, захоплення, ножиці, худоба, математика, ножиці, проводи, щастя, канікули.
- 10. Contrast the morphological structure of the English and Ukrainian words below. Identify a) the national and b) the international affixal morphemes in them:**
- A.** afire, defraud, illegally, underestimate, non-detached, behold.
- B.** краще, вводити, зім'яти, антитіло, посіятися, нереально.
- 11. Find the isomorphic and allomorphic features in the expression of the morphological categories of number, case and gender in the English phrases and in their Ukrainian equivalents in the sentences below:**
- A..** They are old men with grey beards, and voices as deep as mine.
(Вони – літні чоловіки з сивими бородами, а їхні голоси такі ж низькі, як і мій).
- B..** A couple of young wolves of the pack were cantering over the narrow path.
(Пара молодих вовків із зграї бігли по вузькій стежці).
- 12. Identify the nature of the head words and name the paradigmatic classes of the following English and Ukrainian word-groups:**
- A.** nothing to do, very good, him crossing the street, the missed train, reading louder, the letter to be written, a fast runner, to run fast, him come, to dig deep, much better;
- B.** рахунок гри, сидючи спати, прочитавши доповідь, один з кращих, приємно вражений, миле дитя, набагато цікавіший, вельми вдячний, пропозиція зустрітись.

13. Contrast the ways of syntactic connection (synthetic / analytical and synthetic / analytical) in the underlined word-groups of the English and of their corresponding Ukrainian sentences.

Model: *your sister* – a substantival word-group with the analytical (asyndetic) way of connection.

1. The man and the woman came safe.

Чоловік з жінкою добралися неушкодженими.

2. I've got to see her home

(Я маю провести її додому).

3. My child, I heard nothing.

(Моя дитинко, я нічого не чув).

4. The teacher looked at him (a) very attentively (b).

(Вчитель дуже уважно подивився на нього).

14. Analyse the following English simple sentences (structure and communicative type). State 1) whether they coincide in structure with the Ukrainian equivalents; 2) Name the elliptical structures if there are any:

1. *Nine o'clock.*

2. *Why didn't you wake me?*

3. *It was a terrible shock.*

4. *Waiting for the bus?*

15. Analyse the structure of the English sentence and its Ukrainian equivalent. State the structural type of the sentences in both languages. Point out the allomorphic features of clauses and of verb forms used in them.

The silence of the afternoon sleep seemed to have overtaken the village, but, as they listened, they could hear the sound of heavy grain-boxes being dragged over earthen floors and pushed against doors.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

EXAMINATION POINTS

1. The subject of contrastive grammar and its aims.
2. A short history of typological investigations (XIX -XX) centuries.
3. Methods of contrastive grammar.
4. Kinds of typological investigations.
5. Classification of languages.
6. Morphological classification of languages.
7. Syntactical classification of languages.
8. Synthetic and analytical languages.
9. Morphological constants for typological analysis.
10. The systemic arrangement of words in the contrasted languages.
11. Means of nomination in the contrasted languages.
12. Allomorphic features of semantic structure of words in the contrasted languages.
13. Types of motivation in English and Ukrainian.
14. Lacunae in English and Ukrainian.
15. Typology of different layers of words in the contrasted languages.
16. Native and borrowed words in English and Ukrainian word-stock.
17. Typology of expressive and neutral words in English and Ukrainian.
18. Word formation in the contrasted languages.
19. Affixation in the languages compared.
20. Blending, back-formation, shortening and compounding in the contrasted languages.
21. Conversion as a predominantly English way of word-building models in the contrasted languages.
22. Accentual word-formation, shortening and compounding in the contrasted languages.
23. Typology of phraseological units (isomorphic and allomorphic features).
24. Typological constants of the morphological level, their main divergencies in realisation in the contrasted languages.
25. Means of realising the grammatical categories in the contrasted languages. Isomorphic and allomorphic features in the forms of morphological categories.
26. Typology of parts of speech, their main divergencies in realisation in the contrasted languages.
27. The noun. Its general implicit (and dependent) grammatical meaning in the contrasted languages. Classes of nouns in the contrasted languages.
28. The category of gender in the contrasted languages.
29. The category of case and means of realization of case relations in the contrasted languages.
30. The category of number and its realization in the contrasted languages.
31. The expression of the quantity in the contrasted languages. Singularia tantum/Pluralia tantum nouns.
32. The category of definiteness/indefiniteness and its realization in the languages compared.

33. The adjective in the contrasted languages, degrees of comparison of adjectives in the contrasted languages.
34. The pronoun in the contrasted languages: morphological nature, classification of pronouns.
35. The numeral in the contrasted languages.
36. Statives in English and Ukrainian.
37. The verb: isomorphic and allomorphic features in the system of morphological features of the verb. Functions of the verb in English and Ukrainian.
38. The category of tense and aspect in the contrasted languages.
39. Realization of the categories of person, number, tense, voice, aspect, mood in the contrasted languages. Isomorphic and allomorphic features in the forms of morphological categories.
40. Non-finite forms of the verb in English and Ukrainian.
41. The Infinitive in English and Ukrainian.
42. The Infinitive and Gerund in English and Ukrainian.
43. The Participles in English and Ukrainian.
44. Predicative constructions with Infinitives in English and their equivalents in Ukrainian.
45. Predicative constructions with Gerunds in English and their equivalents in Ukrainian.
46. Predicative constructions with Participles in English and their equivalents in Ukrainian.
47. Isomorphic and allomorphic features of the adverb in the contrasted languages. Classification of adverbs, degrees of comparison, functions of adverbs.
48. Typology of modal words in English and Ukrainian.
49. Particles, prepositions and conjunctions in the contrasted languages.
50. Constants for the typological analysis in the sphere of syntax, their main divergencies in realisation in the contrasted languages.
51. Typology of sentences in the contrasted languages, their main divergencies in realisation in the contrasted languages.
52. Paradigmatic (morphological) classes of word-groups in the contrasted languages.
53. Isomorphism and allomorphism in the types of word-groups (predicative, objective, attributive, adverbial) in the contrasted languages.
54. Predicative word-groups in the contrasted languages.
55. Isomorphism and allomorphism in the means of expressing syntactic connection in English and Ukrainian word-groups.
56. Syntactic processes in English and Ukrainian.
57. Syntactic relations in English and Ukrainian.
58. Typology of the simple sentence in the contrasted languages, their main divergencies in realisation in the contrasted languages.
59. Sentence patterns in the contrasted languages.
60. Typology of the main parts of the sentence in the contrasted languages.
61. Typology of the secondary parts of the sentence in the contrasted languages.
62. Complex members of the sentences in the contrasted languages.
63. The detached secondary parts of the sentence.
64. Expression of impersonal meanings in the contrasted languages.

65. Grammatically independent parts of English and Ukrainian sentences.
66. Subjunctive mood in simple sentences.
67. Complex sentences in the languages compared.
68. Compound sentences in the languages compared.
69. Subordinate clauses in English and Ukrainian.
70. Subjunctive mood in complex sentences.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Березенко, В. М. (2011). Порівняльна типологія англійської та української мов. Київ : Освіта України.
- Березенко, В.М. (2017). Порівняльна типологія англійської та української мов (практикум). Київ : Вид. центр КНЛУ.
- Гнезділова, Я.В. (2012). Sentence Structure. Part 1. THEORY: Навчальний посібник для студентів III курсу вищих закладів освіти. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Гнезділова, Я.В. (2012). Sentence Structure. Part 2. EXERCISES: Навчальний посібник для студентів III курсу вищих закладів освіти. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Карамишева, І. Д. (2012). Контрастивна граматики англійської та української мов. Вінниця: Нова Книга. 320 с.
- Корунець, І. В. (2003). Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця : Нова Книга. 464 с.
- Сучасна українська літературна мова / За ред. І.К. Білодіда (1969-1973). Київ : Наук. думка,. Т. 1-4.
- Collins English Online Dictionary [Електронний ресурс]. (2017). Режим доступу : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/diminutive>
- Huddleston, R.; Pullum G.K. (2005). A Student's Introduction to English Grammar. – Cambridge University Press.
- Karamysheva, I. D. (2012). Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.scribd.com/doc/182083997/Karamysheva-I-D-Contrastive-Grammar-of-English-and-Ukrainian-Languages>
- Quirk, R.; Greenbaum, S.; Leech, G.; Svartvik, J. (1985). A Comprehensive Grammar of the English Language. London : Longman Group Limited. 1779 p.
- Summary by language size [Електронний ресурс]. (2017). Режим доступу до ресурсу: <https://www.ethnologue.com/statistics/size>.

Volker, G. (2011). Contrastive analysis: Theories and methods. *Dictionaries of Linguistics and Communication Science: Linguistic theory and methodology*. Berlin: Mouton de Gruyter. URL:http://www.personal.uni-jena.de/~mu65qev/papdf/contr_ling_meth.pdf